Hukuk Bölümü 2012/57 E. , 2013/213 K.

- **VAKIF ÜNİVERSİTESİNCE SUNULAN SAĞLIK HIZMETININ YÜRÜTÜLMESI SIRASINDA MEYDANA GELDİĞİ ÖNE SÜRÜLEN MADDI VE MANEVI ZARARLARIN TAZMINI ISTEMIYLE AÇILAN DAVANIN, İDARİ YARGI YERİNDE ÇÖZÜMLENMESI GEREKTİĞİ**

  - UYUŞMAZLIK MAHKEMESİNİN KURULUŞ VE İŞLEYİŞİ HAKKINDA KANUN (2247) Madde 14

"İçtihat Metni"

Davacı : M.E.

Davalı : Başkent Üniversitesi Rektörlüğü

Vekilleri : Av. B.Ö., Av.S.D.İ.

O L A Y : Davacı, 11.8.2007-21.8.2007 tarihleri arasında Başkent Üniversitesi Alanya Uygulama ve Araştırma Merkezi Hastanesi ile Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi Hastanesi'nde tedavi olmak istemiyle başvurduğunu, ancak kendisine uygulanan yanlış tedavi nedeniyle bedensel ve ruhsal bütünlüğünde meydana gelen zararın karşılığı olarak, fazlaya ilişkin hakları saklı kalmak kaydı ile, 3.500 YTL maddi tazminatın Başkent Üniversitesi'nden, 13.000 YTL maddi, 200.000 YTL manevi tazminatın Başkent ve Hacettepe Üniversitesi'nden yasal faizi ile birlikte, müştereken ve müteselsilen tahsiline karar verilmesi istemiyle 3.6.2008 tarihinde adli yargı yerinde dava açmıştır.

Davacı adli yargı yerinde açtığı davada Başkent Üniversitesi Rektörlüğü ile Hacettepe Üniversitesi Rektörlüğü'nü davalı olarak göstermiştir.

ANKARA 10.ASLİYE HUKUK MAHKEMESİ: 05.11.2008 gün ve E:2008/245, K:2008/383 sayı ile, davacının dava dilekçesinde özetle, davalı hastaneler tarafından uygulanan yanlış tedavi sonucu gerek maddi ve gerekse manevi zarara uğradığını belirterek 216.500,00 YTL'nin olay tarihinden itibaren işleyecek yasal faizi ile birlikte davalılardan müştereken ve müteselsilen tahsiline karar verilmesini dava ve talep etmiş olduğu; davalı Başkent ve Hacettepe Üniversitesi Rektörlüğü vekillerinin dilekçelerinde, görev itirazında bulunarak davanın reddini talep ettikleri; davanın, maddi ve manevi tazminat istemiyle açıldığı; davacı her ne kadar Mahkemelerinde açılan davada yapılan yanlış tedavi sonucu uğradığı maddi ve manevi tazminatı talep ederek, olayın meydana gelmesinde davalı hastanelerin ihmal ve kusuru olduğunu iddia etmiş ise de hizmet kusurundan kaynaklanan tazminat davalarının İ.Y.U.K'na göre idari yargıda tam yargı davası olarak açılması gerektiğinden bahisle; Mahkemelerinin GÖREVSİZLİĞİNE, görevsizlik nedeni ile dava dilekçesinin reddine karar vermiş, bu karar temyiz edilmeksizin kesinleşmiştir.

Davacı bu kez, davalılar Hacettepe Üniversitesi Rektörlüğü ve Başkent Üniversitesi Rektörlüğü'ne karşı 20.500,00 TL maddi, 200.000,00TL manevi tazminata karar verilmesi istemiyle 12.1.2009 tarihinde idari yargı yerinde dava açmıştır.

Ankara 1. İdare Mahkemesi: 15.01.2009 gün ve E: 2009/33, K:2009/42 sayı ile, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 4001 Sayılı Kanunla değişik 5.maddesinin 1. fıkrasında; her idari işlem aleyhine ayrı ayrı dava açılacağı ancak aralarında maddi veya hukuki yönden bağlılık ya da sebep-sonuç ilişkisi bulunan birden fazla işleme karşı da bir dilekçe ile dava açılabileceği, 2. fıkrasında ise, birden fazla şahsın müşterek dilekçe ile dava açabilmesi için davacıların hak veya mefaatlerinde iştirak bulunması ve davaya yol açan maddi olay veya hukuki sebeplerin aynı olması gerektiğinin hükme bağlandığı; dava dosyasının incelenmesinden, 11/8/2007-21/8/2007 tarihleri arasında davalı üniversite hastanelerine tedavi olmak istemiyle başvuran ancak kendisine uygulanan yanlış tedavi nedeniyle bedensel ve ruhsal bütünlüğünde meydana gelen zararın karşılığı olarak 20.500,00TL maddi, 200.000,00TL manevi tazminata karar verilmesi istemiyle dava açılmış olup, davacının tedavisinin bir kısmının Başkent Üniversitesi Alanya Uygulama ve Araştırma Merkezi Hastanesi'nde bir kısmının ise Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi Hastanesi'nde yapılmış olduğu ve her bir hastane için ayrı ayrı hizmet kusurunun bulunup bulunmadığının belirlenmesinin zorunluluğu karşısında, yukarıda anılan madde hükmü uyarınca her bir hastaneye karşı ayrı ayrı dava açılarak, söz konusu dilekçelerde davalı hastaneler için ayrı ayrı ve sadece o hastanenin işlediği hizmet kusuru nedeniyle uğranıldığı öne sürülen zararın tazminat olarak istenilmesi gerekirken bu husus dikkate alınmadan tek dava dilekçesi ile dava açılmasında yukarıda belirtilen Yasa hükümlerine uyarlık görülmediği gerekçesiyle; dava dilekçesinin, 2577 Sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 15.maddesinin 1.fıkrası (d) bendi gereğince bu kararın tebliğ tarihini izleyen günden itibaren 30 gün içinde 5.maddeye uygun şekilde düzenlenerek yeniden dava açılmak üzere reddine karar vermiştir.

Davacı bu kez, 11.08.2007-21.08.2007 tarihleri arasında yanlış tedavi nedeniyle bedensel ve ruhsal bütünlüğünde meydana gelen zararın karşılığı olarak 20.500,00-TL maddi ve 100.000,00-TL manevi tazminatın, olay tarihinden itibaren yasal faiziyle birlikte tahsiline karar verilmesi istemiyle, Başkent Üniversitesi Rektörlüğüne karşı dava açmıştır. Ankara İdare Mahkemesi 2577 sayılı Yasanın 15/1-a maddesi uyarınca davanın yetki yönünden reddine, dava dosyasının yetkili Antalya İdare Mahkemesine gönderilmesine karar vermiştir.

ANTALYA 1. İDARE MAHKEMESİ:28.10.2011 gün ve E: 2009/102, K: 2011/1448 sayı ile, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanununun "İdari Dava Türleri ve İdari Yargı Yetkisinin Sınırı" başlıklı 2. maddesinin değişik 1 numaralı bendinde; "a) (08/06/2000 - 4577/5. md) İdari işlemler hakkında yetki, şekil, sebep, konu ve maksat yönlerinden biri ile hukuka aykırı olduklarından dolayı iptalleri için menfaatleri ihlal edilenler tarafından açılan iptal davaları, / b) İdari eylem ve işlemlerden dolayı kişisel hakları doğrudan muhtel olanlar tarafından açılan tam yargı davaları, / c) (Değişik bent: 18/12/1999 - 4492/6 md.) Tahkim yolu öngörülen imtiyaz şartlaşma ve sözleşmelerinden doğan uyuşmazlıklar hariç, kamu hizmetlerinden birinin yürütülmesi için yapılan her türlü idari sözleşmelerden dolayı taraflar arasında çıkan uyuşmazlıklara ilişkin davalar."ın idari dava türleri olarak sayıldığı; 2576 sayılı yasanın 6. maddesinde "Vergi Mahkemeleri; / a) Genel bütçeye, il özel idareleri, belediye ve köylere ait, vergi, resim ve harçlar ile benzeri mali yükümler ve bunların zam ve cezaları ile tarifelere ilişkin davaları, / b) (a)bendindeki konularda 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsili Usulü Hakkındaki Kanunun uygulamasına ilişkin davaları, / c) Diğer kanunla verilen işleri, çözümler" hükmünün yer aldığı; aynı yasanın 5. maddesinin 1.nci fıkrasında da İdare Mahkemelerinin, Vergi Mahkemelerinin görevine giren davalar ile Danıştay'da çözümlenecek olanlar dışındaki iptal davaları ile tam yargı davalarının, tahkim yolu öngörülen imtiyaz şartlaşma ve sözleşmelerinden doğan uyuşmazlıklar hariç, kamu hizmetlerinin birinin yürütülmesi için yapılan idari sözleşmelerden dolayı taraflar arasında çıkan uyuşmazlıklara ilişkin davalar ve kanunlarla verilen diğer işleri çözümleyeceğinin hükme bağlandığı; yukarıda yer alan mevzuat hükümleri ve açıklamalar ile birlikte değerlendirildiğinde kural olarak idari yargıda ancak devlet ve kamu tüzel kişilerine karşı açılan davalara bakılabildiği, idare aleyhine dava açılmayıp davalı mevkiinde özel hukuk Tüzel kişisinin bulunması durumunda, ortada idari yargı yetkisi kapsamında açılmış bir idari davanın bulunduğundan söz edilemeyeceği, bu nedenle kamu kurumu olmayan ve tamamen özel hukuk hükümlerine tabi bir vakıf üniversitesi olan Başkent Üniversitesi Hastanesi'nin yanlış tedavi ve kusurundan kaynaklanan eylemlerin idari eylem olarak

görülmesinin mümkün olmadığı; dava dosyasının incelenmesinden; davacının Başkent Üniversitesi Alanya Hastanesinde 11.08.2007 tarihinde yanlış tedavi olduğu ve sonrasında Hacettepe Üniversitesi Hastanesi'nde tedavisinin devam ettiği, 03.06.2008 tarihinde Başkent ve Hacettepe Üniversitesi Hastaneleri tarafından yanlış tedavi sonucu uğradığı 216.500,00 TL maddi ve manevi zararın tazmini istemiyle Başkent Üniversitesi Rektörlüğü ile Hacettepe Üniversitesi Rektörlüğüne karşı açılan davada Ankara 10. Asliye Hukuk Mahkemesi'nin E: 2008/245, K: 2008/383 sayılı kararı ile 05.11.2008 tarihinde görevsizlik kararı verildiği, bu karardan sonra 20.500,00 TL maddi ve 200.000,00 TL manevi olmak üzere toplam 220.500,00 TL zararının tazmini istemiyle Ankara 1. İdare Mahkemesine açtığı davada Mahkemenin 15.01.2009 tarih ve E: 2009/33, K: 2009/42 sayılı kararı ile Başkent ve Hacettepe Üniversitelerine karşı ayrı ayrı dava açılması gerektiğinden beşinci madde yönünden dava dilekçesinin reddine karar verildiği, sonrasında 11.08.2007 - 21.08.2007 tarihleri arasında davalı üniversite hastanesinde uygulanan yanlış tedavi nedeniyle bedensel ve ruhsal bütünlüğünde meydana gelen zararın karşılığı olarak 20.500,00-TL maddi ve 100.000,00-TL manevi tazminatın olay tarihinden itibaren yasal faiziyle birlikte tahsiline karar verilmesi istemiyle Başkent Üniversitesi Rektörlüğüne karşı açılan davanın Ankara 1. İdare Mahkemesinin 11.03.2009 tarih ve E: 2009/278, K: 2009/308 sayılı kararı ile yetkili mahkemenin Antalya İdare Mahkemesi olduğu gerekçesiyle yetki yönünden reddedilerek Mahkememize gönderildiği, davacının Başkent Üniversitesi Alanya Hastanesinde yanlış tedavi nedeniyle bedensel ve ruhsal bütünlüğünde meydana gelen zararın karşılığı olarak 20.500,00-TL maddi ve 100.000,00-TL manevi tazminatın olay tarihinden itibaren yasal faiziyle birlikte tazminine karar verilmesi istemiyle iş bu davanın açıldığının anlaşıldığı; uyuşmazlık konusu olayda; davalının bir vakıf üniversitesi olması ve dolayısıyla özel hukuk tüzelkişisi olması karşısında davalı Başkent Üniversitesi Hastanesi'nin yanlış tedavi ve kusurundan kaynaklanan eylemlerin idari eylem olarak görülmesi imkanı olmadığı ve açılan davanın da idari yargının yetkisi kapsamında açılmış bir idari dava bulunduğundan söz etmek olanaksız olduğundan, iş bu davanın görüm ve çözümünde adli yargının görevli olduğu sonuç ve kanaatine ulaşıldığı gerekçesiyle; davanın 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Yasasının 15/1-a maddesi hükmü uyarınca görev yönünden reddine karar vermiş, bu karar temyiz edilmeksizin kesinleşmiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE:

Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü'nün, Serdar ÖZGÜLDÜR'ün Başkanlığında, Üyeler: Mustafa AYSAL, Eyüp Sabri BAYDAR, Sıddık YILDIZ, Nurdane TOPUZ, Sedat ÇELENLİOĞLU ve Mehmet Aydan AL'ın katılımlarıyla yapılan 5.11.2012 günlü toplantısında:

I-İLK İNCELEME:Dosya üzerinde 2247 sayılı Yasanın 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre;

Adli ve idari yargı yerleri arasında anılan Yasanın 14. maddesinde öngörülen biçimde davalılardan "Başkent Üniversitesi Rektörlüğü" yönünden olumsuz görev uyuşmazlığı doğduğu, idari yargı dosyasının davacının istemi üzerine son görevsizlik kararını veren Mahkemece 15. maddede belirtilen hükmün aksine, önceki görevsizlik kararına ilişkin dava dosyası temin edilmeden gönderildiği görülmekte ise de; Başkanlık yazısıyla, adli yargı kararının kesinleşme durumunu gösteren onaylı örneğinin ilgili Mahkemesinden getirtildiği ve sonuçta usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından, görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

II-ESASIN İNCELENMESİ: Raportör-Hakim Taşkın ÇELİK'in, davanın çözümünde idari yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Mehmet BAYHAN ile Danıştay Savcısı Tuncay DÜNDAR'ın davada idari yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

Dava, davacının teşhis ve tedavisinde kullanılan yöntemlerin yanlış olduğu nedeniyle uğranıldığı öne sürülen maddi ve manevi zararların tazmini istemiyle açılmıştır.

6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 3. maddesinde, her türlü idari eylem ve işlemler ile idarenin sorumlu olduğu diğer sebeplerin yol açtığı vücut bütünlüğünün kısmen veya tamamen yitirilmesine yahut kişinin ölümüne bağlı maddi ve manevi zararların tazminine ilişkin davalara asliye hukuk mahkemelerinin bakacağı hükmüne, geçici 1. maddesinde ise, bu Kanunun yargı yolu ve göreve ilişkin hükümlerinin, Kanunun yürürlüğe girmesinden önceki tarihte açılmış olan davalarda uygulanmayacağı hükmüne yer verilmiş, bu Kanunun 3. maddesinin (1) numaralı fıkrasının birinci cümlesinin iptali amacıyla açılan davada, Anayasa Mahkemesi, 16.2.2012 tarih ve E:2011/35, K:2012/23 sayılı kararıyla: dava konusu kuralla, sadece kişinin vücut bütünlüğüne verilen maddi zararlar ile buna bağlı manevi zararların ve ölüm nedeniyle oluşan maddi ve manevi zararların tazmini konusunun kapsama alındığı ve bu tazminat davalarına bakma görevinin asliye hukuk mahkemelerine verildiği; buna göre, aynı idari eylem ve işlemler ile idarenin sorumlu olduğu diğer sebeplerden kaynaklanan zararların kapsama alınmadığı; sorumluluk sebebi aynı olsa da bu zararların tazmini davalarının idari yargıda görülmeye devam edeceği; bu durumda, idarenin aynı yapı içinde aldığı kararın bir bölümünün idari yargıda bir bölümünün adli yargıda görülmesinin yargılamanın bütünlüğünü bozacağı, ayrıca iki ayrı yargı kolunda görülen davalarda, idarenin sorumluluğu, bu sorumluluğun kapsamı, idarenin tazmin yükümlülüğü konularında farklı sonuçlara ulaşabileceği; esasen idare hukukunda var olan hizmet kusuru ve kusursuz sorumluluk kavramlarının, kişilerin gördüğü zararların tazmininde kullanılan ve kişilerin idare karşısında korunma kapsamını genişleten kavramlar olduğu; idare hukukunda, idarenin hiçbir kusuru olmasa da sosyal risk, terör eylemleri, fedakarlığın denkleştirilmesi gibi kusursuz sorumluluğa ilişkin kavramlara dayanılarak kişilerin uğradığı zararların tazmin edilmesinin mümkün olduğu; özel hukuk alanındaki kusursuz sorumluluk hallerinin ise, belirli konular için düzenlendiği ve sınırlı olduğu; idarenin idare hukuku esaslarına dayanarak tesis ettiği tartışmasız bulunan eylem ve işlemler ile idarenin sorumlu olduğu diğer sebeplerden kaynaklanan zararlara ilişkin davaların idari yargı yerlerinde görülmesi gerektiği; bu nedenle, yukarıda belirtildiği gibi, aynı idari eylem, işlem veya sorumluluk sebebinden kaynaklanan zararların tazminine ilişkin davaların farklı yargı yerlerinde görülmesinde kamu yararı ve haklı neden olduğunun söylenemeyeceği gerekçesiyle iptaline karar vermiştir.

Anayasanın "Yükseköğretim Kurumları" başlıklı 130. maddesinin birinci fıkrasında, "Çağdaş eğitim-öğretim esaslarına dayanan bir düzen içinde milletin ve ülkenin ihtiyaçlarına uygun insan gücü yetiştirmek amacı ile; ortaöğretime dayalı çeşitli düzeylerde eğitim-öğretim, bilimsel araştırma, yayın ve danışmanlık yapmak, ülkeye ve insanlığa hizmet etmek üzere çeşitli birimlerden oluşan kamu tüzelkişiliğine ve bilimsel özerkliğe sahip üniversiteler Devlet tarafından kanunla kurulur."; 2. fıkrasında, "Kanunda gösterilen usul ve esaslara göre, kazanç amacına yönelik olmamak şartı ile vakıflar tarafından, Devletin gözetim ve denetimine tabi yükseköğretim kurumları kurulabilir."; 10. fıkrasında "Vakıflar tarafından kurulan yükseköğretim kurumları, mali ve idari konuları dışındaki akademik çalışmaları, öğretim elemanlarının sağlanması ve güvenlik yönlerinden, Devlet eliyle kurulan yükseköğretim kurumları için Anayasada belirtilen hükümlere tabidir." hükmüne yer verilmiş;

Davalı Başkent Üniversitesi de mevzuat hükümleri çerçevesinde 2809 sayılı Yükseköğretim Kurumları Teşkilat Kanununun Ek 33. maddesi ile Vakıf Yükseköğretim kurumlarına ilişkin hükümlere tabi olmak üzere kamu tüzel kişiliğine sahip olarak kurulmuştur.

İdari rejime dayalı olarak düzenlenmiş bulunan Türkiye'nin idari yapısında, kamu tüzel kişiliği idari yargının görev alanının belirlenmesinde kullanılan ölçütlerden birisidir. Kamu tüzel kişilerinin kuruluş amacı kamu yararı, faaliyet konuları ise kamu hizmetidir. Bu bağlamda, Kamu Tüzel Kişileri, özel hukuk tüzel kişilerine nazaran üstün ve ayrıcalıklı kamu gücüne sahiptirler ve tek taraflı işlemlerle yeni hukuki durum yaratabilirler. Bu nedenle de kamu hukukuna tabidirler.

Dosyanın incelenmesinden davacının, 11.08.2007 tarihinde davalı Üniversite hastanesinde Ampiyem teşhisi ile yapılan yanlış, yersiz ve gereksiz tedavi sonucunda idarenin hizmet kusuru nedeni ile bedensel ve ruhsal bütünlüğünde zarar meydana geldiğini öne sürerek, oluşan zararlara karşılık 20,500 TL maddi ve 100,000.00 TL manevi tazminatın olay tarihinden itibaren yasal faizi ile birlikte müteselsilen davalı idareden tahsiline karar verilmesi istemiyle dava açtığı anlaşılmıştır.

Bu duruma göre, Vakıf Üniversitesi Hastanesinin kamu hizmetini yürüttüğü sırada kişilere verdiği zararın tazmini istemiyle açılan bu davada, kamu hizmetinin yöntemine ve hukuka uygun olarak yürütülüp yürütülmediğinin, hizmet kusuru veya başka nedenle idarenin sorumluluğu bulunup bulunmadığının saptanması gerekmektedir. Bu hususların saptanması ise idare hukuku ilkelerine göre yapılabileceğinden, 2577 sayılı Yasa'nın 2. maddesinin 1. fıkrasının (b) bendi kapsamında bulunan tam yargı davasının görüm ve çözümünde idari yargı yerleri görevlidir.

Açıklanan nedenlerle davanın görüm ve çözümü idari yargı yerinin görevine girdiğinden idare mahkemesince verilen görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

S O N U Ç : Davanın çözümünde İDARİ YARGININ görevli olduğuna, bu nedenle Antalya 1.İdare Mahkemesi'nin 28.10.2011 gün ve E:2009/102, K:2011/1448 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA, 5.11.2012 gününde OY BİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.